

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 53/12
Luxemburg, 2 mai 2012

Hotărârea în cauza C-406/10
SAS Institute Inc./World Programming Ltd

Funcționalitatea unui program pentru calculator și limbajul de programare nu pot fi protejate prin dreptul de autor

Dobânditorul unei licențe a unui program are, în principiu, dreptul de a analiza, de a studia și de a testa funcționarea sa pentru a stabili ideile și principiile care se află la baza acestuia

Societatea SAS Institute Inc. a dezvoltat sistemul SAS, un set integrat de programe care permite utilizatorilor să desfășoare operațiuni de prelucrare și analiză de date, în special analize statistice. Componenta esențială a sistemului SAS este denumită Base SAS. Aceasta permite utilizatorilor să scrie și să ruleze programe de aplicație (cunoscute și sub denumirea „scripturi”), scrise în limbajul de programare SAS care permite prelucrarea datelor.

Societatea World Programming Ltd (WPL) a considerat că exista o piață potențială pentru un software alternativ capabil să execute programe de aplicație scrise în limbajul SAS. WPL a creat astfel World Programming System (WPS). Acesta din urmă emulează o mare parte a funcționalităților componentelor SAS, în sensul că, exceptând câteva aspecte minore, WPL a încercat să asigure ca aceleași inputuri (intrări de date în sistem) să producă aceleași outputuri (ieșiri de date). Acest lucru ar permite utilizatorilor sistemului SAS să ruleze prin intermediul „World Programming System” scripturile pe care le-au dezvoltat pentru a fi utilizate cu sistemul SAS.

Pentru a crea programul WPS, societatea WPL a achiziționat în mod legal copii ale versiunii didactice a sistemului SAS, furnizate sub o licență potrivit căreia drepturile titularului erau limitate la folosirea în alte scopuri decât producția. WPL a utilizat și a studiat aceste programe pentru a înțelege funcționarea lor dar nu există niciun indiciu pe baza căruia să se poată pretinde că WPL a avut acces la codul sursă al componentelor SAS sau a copiat acest cod sursă.

SAS Institute a introdus o acțiune la High Court of Justice (Regatul Unit), solicitând să se constate că WPL a copiat manualele și componentele sistemului SAS, cu încălcarea drepturilor de autor și a termenilor licenței versiunii didactice. În acest context, High Court solicită opinia Curții de Justiție cu privire la întinderea protecției juridice conferite de dreptul Uniunii programelor pentru calculator, în special dacă această protecție se extinde la funcționalitatea și la limbajul de programare.

Curtea amintește, în primul rând, că directiva privind protecția juridică a programelor pentru calculator¹ extinde protecția prin dreptul de autor la toate formele de exprimare a creației intelectuale proprii autorului unui program pentru calculator². În schimb, ideile și principiile care se află la baza oricărui element al unui program pentru calculator, inclusiv cele care se află la baza interfețelor sale, nu sunt protejate prin dreptul de autor în temeiul directivei menționate.

Astfel, doar expresia acestor idei și acestor principii trebuie protejată prin dreptul de autor. Obiectul protecției conferite de Directiva 91/250 vizează programul pentru calculator în toate formele de exprimare ale acestuia, precum codul sursă și codul obiect, care permit reproducerea sa în diferite limbaje informatice.

¹ Directiva 91/250/CEE a Consiliului din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (JO L 122, p. 42, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 114).

² Hotărârea Curții din 22 decembrie 2010, Bezpečnostní softwarová asociace (C-393/09).

În temeiul acestor considerații, Curtea apreciază că **nici funcționalitatea unui program pentru calculator, nici limbajul de programare** și formatul fișierelor de date utilizate în cadrul unui program pentru calculator pentru a exploata anumite funcții ale sale **nu constituie o formă de exprimare**. Prin urmare, **acestea nu beneficiază de protecția prin dreptul de autor**.

Astfel, a admite că funcționalitatea unui program pentru calculator poate să fie protejată prin dreptul de autor ar însemna să se ofere posibilitatea de monopolizare a ideilor, în detrimentul progresului tehnic și al dezvoltării industriale.

În acest context, Curtea precizează că dacă un terț ar obține partea codului sursă sau a codului obiect referitoare la limbajul de programare sau la formatul fișierelor de date utilizate în cadrul unui program pentru calculator și ar crea, cu ajutorul acestui cod, elemente similare în propriul program pentru calculator, acest comportament ar fi susceptibil să fie interzis de autorul programului. Or, în speță, din explicațiile instanței de trimitere reiese că WPL nu a avut acces la codul sursă al programului creat de SAS Institute și nu a realizat decompilarea codului obiect al acestui program. Numai datorită analizei, studiului și testării comportamentului programului creat de SAS Institute, WPL a reprodus funcționalitatea acestuia utilizând același limbaj de programare și același format de fișiere de date.

În al doilea rând, Curtea arată că, pe de o parte, potrivit directivei privind protecția juridică a programelor pentru calculator, persoana care a achiziționat o licență a unui software are dreptul să analizeze, să studieze sau să testeze funcționarea acestuia în vederea identificării ideilor și a principiilor care stau la baza oricărui element al programului. Orice clauză contractuală contrară acestui drept este nulă de drept. Pe de altă parte, stabilirea acestor idei și a acestor principii poate fi realizată în cadrul actelor autorizate prin licență.

În consecință, titularul dreptului de autor asupra unui program pentru calculator nu poate împiedica, prin invocarea contractului de licență, ca persoana care a achiziționat această licență să analizeze, să studieze sau să testeze funcționarea respectivului program în vederea identificării ideilor și a principiilor care stau la baza oricărui element al programului, atunci când efectuează acte acoperite de această licență, precum și actele de încărcare și de rulare necesare utilizării programului și cu condiția ca persoana respectivă să nu încalce drepturile exclusive ale titularului dreptului de autor asupra programului menționat.

În plus, potrivit Curții, nu există o încălcare a dreptului de autor atunci când, precum în speță, dobânditorul legal al licenței nu a avut acces la codul sursă al programului pentru calculator, ci s-a limitat la analiza, la studiul și la testarea acestui program, pentru a reproduce funcționalitatea sa într-un al doilea program.

În sfârșit, Curtea constată că reproducerea, într-un program pentru calculator sau într-un manual de utilizare a acestui program, a anumitor elemente descrise în manualul de utilizare a unui alt program pentru calculator protejat prin dreptul de autor poate constitui o încălcare a dreptului de autor asupra acestui din urmă manual dacă respectiva reproducere reprezintă expresia creației intelectuale proprii a autorului manualului.

În această privință, Curtea consideră că, în speță, cuvintele-cheie, sintaxa, comenzile și combinațiile de comenzi, opțiunile, valorile implicite, precum și iterațiile sunt compuse din cuvinte, din cifre sau din concepte matematice care, considerate separat, nu sunt, în sine, o creație intelectuală a autorului acestui program. Numai prin alegerea, dispunerea și combinarea acestor cuvinte, a acestor cifre sau a acestor concepte matematice autorul își poate exprima spiritul creator în mod original.

Revine instanței de trimitere obligația de a verifica dacă reproducerea invocată în acțiunea principală constituie expresia creației intelectuale proprii a autorului manualului de utilizare a programului pentru calculator protejat prin dreptul de autor.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui

act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720